

Ara 1 lej
III. évfolyam 248 sz.
1934 Szeptember 9
Vasárnap

Felelős szerkesztő
Kádár Miklós
független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 390.

ERŐS MAGYARÁG

Forradalom előtt áll Amerika Kommunisták vették át a sztrájk irányítását. -- Tíz halottja és ötven sebesültje van a zavargásoknak

New-York, szeptember 7.
Egyre súlyosabb és véresebb összetű-
zésekben csúcsosodik az amerikai sztrájk
mint már említettük, a georgiai Trion város-
ban, amely Amerika egyik textilipari köz-
pontja nagyon súlyos események játszódtak
le. Mára kiderült, hogy

itt a mozgalmat a kommunisták vették
át és a sztrájkolókat a gyárvédelem
megtámadására készítetik.

Ennek következtében a sztrájkoló mun-
kásság a sztrájk letörésére autón ideszállí-
tott embereket megtámadta az autót fel-
gyújtotta úgy hogy a védőrség tagjai futás-

ban kerestek menedéket.

Roosevelt elnök a mindenfelől érkező
veszedelmes hírekre közbelépésre határozta
el magát és kiküldötte megbízottait, hogy
tárgyaljanak a sztrájkolók vezéreivel. Ezek
azonban nem is fogadták a bizottságot, az-
zal, hogy amíg a karhatalom a gyárosok ol-
dalán áll, addig nem bocsátkoznak tárgyalá-
sokba a kormánnyal sem.

Illetékes körökben számolnak azzal az
eshetőséggel, hogy

abban a pillanatban, amint korosztálya-
kat fognak mozgósítani, egész Amerika
területén kitör a forradalom.

A nagy amerikai lapok, amelyek keze-
detől fogja a sztrájkolók ellen foglaltak ál-
lást, azt hangoztatják,

hogyha nem fojtják el csirájában a
sztrájkot, akkor a legrövidebb időn be-
lül kommunista forradalom tör ki Ame-
rikában.

A lapok cikkei nyomán a lakosság kü-
rében nagy izgatottság uralkodik.

Hivatalosan kiadott jelentés szerint a
sztrájknak eddig 10 halálos és 50 súlyosan
sebesült áldozata van.

Tilea áll a Maniu-Vaida kibékülés útjában

Bucuresti szeptember 7.
Vaida Hatieganu Emil volt miniszter
társaságában már megérkezett a fővárosba
és Anghelescu volt bankormányzónál szál-
lott meg. Maniu is utnak indult Sovatáról és
ma este érkezik meg. A végrehajtóbizottság
ülésén részt vesz Mironescu volt miniszter-

elnök is aki szintén megkísérli Maniu és
Vaida kibékítését.

Mihalache és Lupu között tegnap beható
tanácskozások folytak. Politikai körök meg-
állapítása szerint a kibékülést Vaida környe-
zetének egyik tagja Tilea Viorel szeretné
mindenáron megakadályozni.

Barthou cáfolja a titkos francia-olasz katonai egyezményről elterjedt híreket

London szeptember 7.
A Reuter iroda párisi levelezője beszél-
getést folytatott Barthou francia külügy-
miniszterrel, aki kijelentette, hogy a francia

és olasz titkos katonai egyezményről szóló
híresztelések nélkülözik a valóságot. Egyéb-
ként bizonyos hogy Barthou és Mussolini ta-
lálkozója sok fontos kérdést fog megoldani.

Nem alakul át a kormány

— Kedden döntenek a kivételes állapotok fenntartásáról —

Bucuresti szeptember 7.
Az utóbbi napokban olyan hírek terjed-
tek el, hogy Victor Slavesco pénzügyminisz-
ter lemondani készül és ezért vonult vissza
egy hétre ramniculsaří birtokára. Egyes
lapok szerint még három miniszter is be-
akarta nyújtani lemondását, ami aktuális-
sága volna a kormány átalakítását.

Jól értesült körök szerint ezek a hírek
nem felelnek meg a valóságnak. A Tatarescu
kabinet mai összetételében helyén marad
Tatarescu miniszterelnök, aki ma tér-
haza Belgrádból, a hét végéig a Cluj ma-
gyei Polónia marad. Vasárnap még a Sa-

misegetuzára, ahol tudvalevőleg egyetemi
hallgatók végzik az ásatásokat Decebal csá-
szár palotája romjainak feltárására. A sar-
misegetuzai ünnepségen az uralkodó és a
kormány összes tagjai résztvesznek.

Tatarescu miniszterelnök itt Sarmisege-
tuzán számol be az uralkodónak belgrádi ut-
jának eredményéről. Hétfőn a kormány tag-
jai visszatérnek a fővárosba.

Kedden fontos minisztertanács lesz a-
melyen a cenzúra és az ostromállapot meg-
hosszabbításának kérdésével foglalkoznak.

A parlament megvitatja a valóságnak
megfelelő

Partenie tábornokot nevezték ki Uica hadtestparancsnok helyébe

Bucuresti szeptember 7.
A félévi kényszerszabadságra küldött
Uica tábornok helyére Partenie tábornokot
nevezték ki a második hadtest élére. A cen-
zura főnöke Pella ezredes helyett Conia ör-
nagy lett.

Feketehimlő pusztít Roman-megyében

Roman szeptember 7.
Roman megyében feketehimlő járvány
pusztít amelynek már eddig száz halálos ál-
dozata van.

Papen szeptemberben elfoglalja hivatalát

Bécs, szeptember 7.
Politikai körökben úgy tudják, hogy
Papen kinevezett bécsi német nagykövet
még szeptember hónapban elfoglalja hiva-
talát.

Borzalmas autókatasztrófa Genfben - négy halott, három súlyos sebesült

Genf szeptember 7.
Borzalmas autószerencsétlenség történt
Genfben. Egy Lausanne felől jövő autó ha-
lálra gázolt két gyalogjártót, majd lezuhant
a hét méter magas töltésről. Az öt utas kö-
zül kettő életét veszítette három pedig igen
súlyosan megsebesült. A sofőr is a halot-
takkal együtt meghalt.

Felmentették Gavallér Lajos református lelkészt az irredentizmus vádja alól

Craiova, szeptember 7.

Emlékeztet, hogy Gavallér Lajos salon-
tai ref. lelkész ellen eljárás indult államellen-
es bűncselekmény és irredentizmus címén.

Ugyanis Gavallér Lajos Kisperegén, a
templomj. istentisztelet alkalmával tévesen
mondotta be a Hősök napja dátumát, de
nyomban ki is javította a tévedést.

Ebből kovácsolódott ellene a vád, letar-
tóztatták a vizsgálati fogsága alatt, a timi-
soarai hadbíró pedig két évre ítélte.

A legfelsőbb hadbíró az ítéletet meg-
semmisítette és másodfokon a craiovai had-
bíró elé került az ügy, mely hétfőn ho-
zott ítéletet. Az ügyész fenntartotta Gaval-
lér ellen a vádat, azonban a lelkész ügyvédje
N. M. Boboc közel másfélórás nagyhatású
beszédében rámutatott a vád tarthatatlan-
ságára. Gavallér Lajos az utolsó szó jogán
kérte fementését, mert hiszen nem követett
el bűncselekményt. A hadbíró rövid ta-
nácskozás után egyhangúlag felmentette Ga-
vallér Lajost a vád és következményei alól.

Capitol filmszínház

Szombat, vasárnap

Boldogság utja

Paul Hörbiger, Louis Ulrich
Előzőleg új, aktuális híradó!

Kigyulladt a levegőben és lezuhant az orosz sztratoszféra-léggömb

Moszkva szeptember 7.

A szovjetorosz sztratoszféra léggömb,
amely legutóbb olyan szép eredményeket ért
el tegnap a levegőben kigyulladt és lezuhant
Emberéletben nem esett kár, de a léggömb
pusztulása folytán Szovjetországnak jó-
ideig nem vehet részt a sztratoszféra tudomá-
nyos kutatásában.

Véletlenül agyonlőtte legjobb barátját

Lugoj, szeptember 7.

Marul községben a csendőrség letartózt
tatott egy Sațeanul Aurél nevű gazdálkodót
akit gondatlanságból eredő emberöléssel vá-
dolnak meg Sațeanul fegyverrel a vállán jár-
kált a mezőn. Mellette haladt Zaharia Ma-
laeriu aki földjére igyekezett. A gazda a
fegyver ravaszával játszadozott és meghuz-
ta azt. Abban a pillanatban nagy dörrenés
szakította meg a csendet és Malaeriu hol-
tan rogyott össze. Sațeanul véletlenségből
legjobb barátját ölte meg.

Veszedelemes betörőt fogtak el Brasovban (Brassóban)

Brasov szeptember 7.

Sikeres fogást csinált a brasovi rend-
őrség. Sikerült letartóztatni Ábrahám Ottó
rég körözött betörőt, aki az egész ország-
ban fosztogatásokat és betöréseket követett
el. Legutóbb Brasovban működött és egy
Schiell nevű kereskedőtől harminc ezer lej
értékű ruhaneműt, a Korona szállóból pe-
dig 50 ezer lej értékű ezüstneműt lopott el.

Időjárás

A légáramlás gyengül. Néhány helyen
esetleg záporosó. Hajnali köd-képződés
lehetősége. A hőmérséklet alig változik.

Erdélyi Magyarország

1934. Szeptember 2.

Titulescu októberben Rómába utazik

A külügyminiszter érdekes nyilatkozata a Szovjetnek a Népszövetségbe való felvételéről

Páris, szeptember 7.

Titulescu külügyminiszter a L'Intrasi-
gent munkatársának hosszabb nyilatkozatot
adott a Népszövetség szeptemberi közgyűlé-
sén tárgyalásra kerülő kérdésekről és általá-
ban a nemzetközi politikai aktuális kérdéseiről.
Az újságíró első kérdése az volt, hogy
mi a véleménye Románia külügyminisztere-
nek a Szovjet népszövetségi tagságáról. A
külügyminiszter így válaszolt:

— A Szovjetet fel kell venni a Népszö-
vetség tagjai közé és azt hiszem, hogy ez a
felvétel már biztosra is vehető. A népszövet-
ségi közgyűlésen csak formai dolgok szabá-
lyozásáról lesz szó, mert hiszen Oroszország
képviselőivel már hét év óta együttműkö-
dünk Genfben, főképp a leszerelés kérdésében
Románjának Oroszországgal való barátsá-
ga történelmi múltja tekintetével és nekem
személyesen külön öröm és elégtétel Orosz-
országot, mint a béke egyik legfontosabb ga-
ranciáját a Népszövetség tagjai között lát-
ni.

— Kap-e állandó helyet a Szovjet a
népszövetségi tanácsban?

— Hiszem és kívánom, hogy Orosz-
szág kívánsága e téren teljesüljön, hiszen
úgy lakosságának száma, mint területének
kiterjedése folytán ez megilleti a Szovjetet.

A beszélgetés további során a hírlapíró
szóba hozta a nagyhatalmak direktóriumá-
nak tervét is. A külügyminiszter így vála-
szolt:

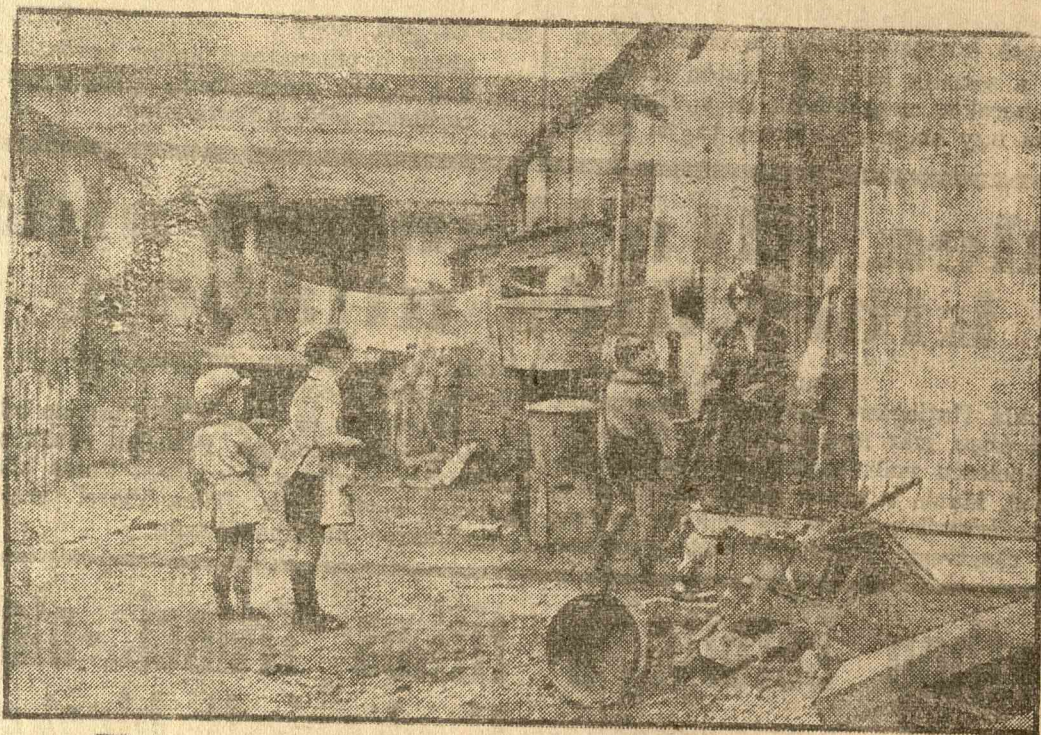
— Ne tévesszük össze a dolgokat. A
nagyhatalmakat kétségtelenül megilleti a ve-
zető szerep de odatenni néhány államot, —
hogy azok döntsenek más nemzetek sorsa
felett, lehetetlenség. Van bizonyos külön-
ség az irányítás és az elhatározás között.
Az egyhangú szavazás megszüntetésének
terve aligha kapná meg a szavazatok egy-
hangúságát.

A hírlapíró a beszélgetésben kitért a bé-
keszerződés revíziójának kérdésére is.

— Engedje meg, hogy ebben ne higgyek.
A revízió — háborút jelent. És ezt senki sem
akarhatja komolyan.

Róma, szeptember 7.

A római lapok munkatársai jelentései
alapján szintén közlik Sándor király párisi
látogatásának hírét s ezt még egy szenzá-
cióval tetézik. A Giornali d'Italia jelentése
szerint Titulescu román külügyminiszter ok-
tóber hó folyamán még pedig valószínűleg
ugyanabban az időben amikor Sándor ki-
rály Párisban tartózkodik tehát a Barthou
— Mussolini tárgyalások befejezése után Ró-
mába érkezik.

Tűzvész a párisi baraknegyedben

A francia főváros baraknegyedében
szeptember 4-én óriási tűz pusztított. Rövid
idő alatt 30 barak esett a lángok áldozatául
és 200 ember lett hajléktalan és koldus.

Halálraítélte egy rendőrt a bécsi statáriális bíróság Miklas elnök megkegyelmezett az elítélteknek

Bécs, szeptember 7.

A statáriális bíróság ma délután kötél-
általi halálra ítélte Holzel Miksa 28 éves
rendőrt, a Ballhus téri puccskisérlet egyik
résztevőjét. Az ügyészség a rendőrt pasz-
sziv részvétellel vádolta, mert a lázadás nap-
ján Holzel a kancellári palota kapujában tel-
jesített szolgálatot és az oda benyomuló lá-
zadókkal szemben meg sem kísérelte az el-
lenállást. Ha erőiesen lépett volna fel a lá-
zadókkal szemben akkor a palota megroha-
nása nem történt volna meg olyan simán és
valószínű hogy az épületben levőknek idejük
lett volna arra is hogy telefonon segítséget
kérjenek vagy hogy alarmirozzák a közeli
rendőrszemeket.

A halálos ítéletet a rendőrön nem haj-
tották végre mert Miklas szövetségi elnök
megkegyelmezett és az ítéletet életfogytig-
lani fegyházra változtatta.

Lemond az angol külügyminiszter

Mac Donald visszatérése után kitör az angol kormányválság

London, szeptember 7. A Morning Post értesülése szerint a politikai körökben türelmetlenül várják Mac Donald miniszterelnök visszatérését. Azt hiszik ugyanis hogy a közeljövőben az angol kormányban nagy változások lesznek. Egészen biztosra veszik, hogyha a kormányvál

tozás létrejön az első, aki lemond John Simon külügyminiszter lesz. Ugyanis a helyzet az, hogy a külügyminiszter nemhogy az angol népet képviselné a külpolitikai kérdésekben, de komoly véleményeltérések vannak a kormány többi tagjaival szemben is.

Sulyos vasuti karambol a malnași (málnási) állomáson

Egy fékező megsebesült. -- 700 ezer lej az anyagi kár

Mainas szeptember 7. Könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt tegnap Malnas állomáson. A 4428. számú vegyes vonat befutott az állomásra anélkül hogy a mozdonyvezető figyelembe vette volna hogy a jelzőkészülék tilosra van állítva. Ugyanazon a vágányon egy vonat teherautó folattak, amelyen a ve-

gyes vonat összeütközött. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a tehervonat hét kocsija kisiklott és összezúzódott. Nagy János fékező pedig sulyosan megsebesült. Az anyagi kár meghaladja a 700 ezer lejt. Vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Tíz évre szállították le a turdai feketeautós banda büntetését

Gáspár János megnyugodott az ítéletben

Cluj szeptember 7. Nehány nappal ezelőtt beszámoltunk arról hogy a cluji tábla tárgyalásra tüzte ki a nemrég még országsszerte hírhedt fekete autós banda egyik tagjának Gáspár Jánosnak bűnperét. Gáspárt 14 évi fegyházra ítélte a turdai törvényszék a két év előtt elkövetett Turda melletti Diszkom autó ki-

rablásáért. A társait már régen jogerősen elítélték, Gáspár azonban többször megszökött a börtönből és így csak sokkal később került tárgyalásra az ügye.

A tábla Ulvineanu tanácsa ma hirdetett ítéletet a bűnperben, mely szerint Gáspár 14 éves büntetését 10 évre szállította le. Gáspár megnyugodott az ítéletben.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használjon FLOREAL hajszeszt 1 üv. ára 60 lei

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Liliomtipró banda garázdálkodása Brailában

Hétvégi kirándulásaikon számos fiatal leányt tettek szerencsétlenné

Braila, szeptember 7. Szenzációs rendőrségi nyomozás tartja izgalomban Braila városát. Névtelen feljelentés nyomán a rendőrség kiszállt a Franco Romana társaság irodájába, ahol egy Taciuc nevű fiatal tisztviselőt tartóztatott le. A letartóztatásra az adott okot, hogy a tisztviselő fényes nappal beszédbe elegyedett több társával fiatal leánylakkal, kiket édességekkel és ígérekkel becsaltak egy házba ahol erkölcsstelen merényletet követtek el ellenük. Az eddigi nyomozás eredménye szerint Braila város területén az erkölcsstelen banda áldozatainak száma meghaladja a tizenötöt. De nemcsak a város-

ban végezték el bestiális üzelmeiket a fiataluri banditák hanem vasárnaponként vidékre is kirándultak, ahol tömegesen hagytak maguk után szerencsétlen fertőző betegséget kapott fiatal leányokat.

A nagyközönség körében általános megdöbbenést keltett ez a borzalmas felfedezés.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Megkezdődött az őszi szántás az országban

Bucuresti, szeptember 7. Ideérkezett jelentések szerint az esőzések miatt az egész ország területén megkezdődött az őszi szántás. A gazdák azt mondják, hogy ilyen szántásra alkalmas idejük emberemlékezet óta nem volt.

Bünt követnek el,
kik nem rendelik meg paratian gyógyhatású jódos mór-fürdő gyógyvizet amely a vegyészeti intézet megállapítása szerint gyógyít reumát, köszvényt, farzabát, csonttörést, izomcsúzt, vese- és gyomorhajt, női betegséget, étvágytalanságot, stb. A gyógyvizet házilag is könnyen és kényelmesen használható, egy 6 kilós csomag ára 42 lej, csomagolással és egy nyomtatott használati utasítással együtt összesen 58 lej. — Egy 6 kilós csomag teljesen elegendő négy vagy öt fürdéshez. Az összeg előzetes befizetése mellett megrendelhető Ecsedy Károly fürdőtulajdonosnál Salard fürdőtelep Bihormegye. A szállítási költséget a megrendelő viseli.

Kiraboltak egy sít.-gheorghei (sepsiszentgyörgyi) kereskedőt

Sf. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) szept. 7. Nagyarányu betörés történt tegnap Sf. Gheorghen (Sepsiszentgyörgyön). Schönfeld Simon kereskedő amikor üzletét kinyitotta, megdöbbenve látta, hogy rablók jártak az üzletbe és felfeszítve a pénzszekrényt hetven ezer lejt raboltak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Agyonnyomott az összedőlő ház egy éjjeliőrt

Cluj szeptember 7. Marotlaca községben az utépitő társaság Negru Nichitat alkalmazta éjjeli őrnek. Az őr a magacsinalta kunyhóban aludt amely a múlt éjjel összedől és maga alá temette Negrut. Az őrt reggel holtan húzták ki a romok alól.

RADIOMISOR

SZOMBAT

Bucuresti: 12: Vizálás, déli zene lemezek. 12.45: Vegyes közlemények, lemezek. 13.40: Könnyű lemezek. 17: Matza-zenekar Román népzene. Közben 18: Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 19.20: Lemezek. 19.45: Felolvasás 20: Rádiózenekar. 21: Üzenetek. 21.20: Rádiózenekar. 22: Beszélőújság 22.30 Vendéglői zene.

Budapest: 9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. Szentbeszédet mond: Székely László dr szombathelyi hittudományi főiskolai tanár. A szentbeszéd a mise után van. 11.15 12.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. 12.20: Pontos időjelzés időjárás- és vizálási-jelentés 12.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel: Fridl Frigyes. Közreműködik: Svéd Sándor (ének) 14.30: Magyar Imre és cigányzenekara. 15.30: Ezermester műhely. A Rádióélet ifjúsági felőrája. Harsányi Gizel előadása. 16: Viktória hanglemezek. 16.30: Az ősz és a fertőző betegségek. Molly József dr egyetemi magántanár előadása. 17: Szabadtéri dalosverseny-kizvetítés Szombathelyről. 18.10: Vidám történetek. Harsányi Zsolt csevegése. 18.45: Bertha István szalonzenekar. 20: Előadás a Studióban. Szerелеm, Tarka óra Gárdonyi Géza három elbeszélése. — 21.50: Debreceni trió. Tagjai: Galánffy Lajos zongora, Buza Gábor hegedű, Erdész Mihály gordonka. 23: Horváth Rezső és cigányzenekara.

3 oldal Erdélyi Magyarság
1934. Szeptember 7.

Lyman kitékintett az ablakon aztán hír
jelen megszólalt:

— Mrs Mansfield magához tért, Ottan
voltam, mikor felébredt, Ugy látszik, telje-
sen elmúlt a roham, Különös dolgokat mon-
dott el nekem, ami még csak növeli az aggo-
dalmaimat, Farley miatt Kezdem hinni, hogy
mindaz, ami eddig történt, csak kezdete a
szerencsétlenségek sorozatának, Shan Lo
nem fog nyugodni, míg el nem pusztítja
nemcsak Farleyt, de első sorban Mrs, Mans-
fieldet és Sylviát is, sőt, mert melléjük állot-
tunk, talán reánk is veszedelem leselkedik,
— A veszedelemhez hozzá vagyok szok-
va — morgott Craven vállát vonogatva, —
Mi újat mondott Mrs, Mansfield arról a
Shan Loról? Azt tudom, hogy ez a jómadár
nagyon veszedelmes madár is,

— Mrs Mansfield — kezdte az öregur
— fiatalokában nagyon elkényeztetett, körül
rajongott, szép, vidám és kissé felszínes te-
remtés lehetett, Legalább is fogalma sem
volt arról, hogy az embernek mások érzése-
ire is tekintettel kell lennie és hogy nem
minden történik úgy, ahogy nekünk tetszik.
Emellett hajlott a regényességre és szere-
lete a különös dolgokhoz, Nagyon örült, mi-
kor az édesapja Kínába utazott s őt is ma-
gával vitte, Érdeklődéssel vett részt a tár-
saságban és amikor megismerte egy vörös-
gombos mandárnak legid-sebb fiát és örö-
kösét, Shan Lot, nagyon megtetszett neki a
fiatal kínai, Labdázott vele, beszélgetett és
tréfált vele és tetszett neki, hogy a fiu tel-
jes odaadással jár a nyomában, Eppen úgy
bánt a kinaival mint valami amerikai diák-
ismerőssel, Shan Lo viszont, aki érzékeny
nagyon büszke és nagyon gögös fiatalember
volt, éppen annyira nem ismerte az amerikai
lelket, mint ahogyan Margaret sem ismerte
a kínait, Nem is tudta elképzelni, hogy va-
laki ne tarítsa szerencsésének ha az ő egyik
felesége lehet, Az volt a terve, hogy főfele-
sége mellé Margaretet veszi és összes többi
feleségei fölé emeli, ami, persze, nem zárta
volna ki azt, hogy, ha megharagszik reá
adandó alkalommal néhány bambuszütést
méressen a talpára,

— Nagyon beleszeretett a szép fehér le-
ányba, Margaret eleinte tréfára vette a doi-
got, de később látni kellett, hogy Shan Lo-
val nem lehet tréfálni, A kínai egy napon
meg akarta csókolni a kertben és nagyon el-
képedt, mikor Margaret ezen fölháborodott,
Szó szót követett, A leány felindulásában
nem válogatta meg szavait, bizonyosan ő se
Shan Lo végül is azzal rohan el, hogy Mar-
garet atyjához megy és példás büntetést esz-
közöl ki az engedetlen és szeszélyes lányról
Mikor aztán látnia kellett, hogy milyen át-
hidhatatlan szakadék van a kínai és ame-
rikai gondolkodás között és látni kellett azt
is, hogy a szerelme teljesen reménytelen és
hogy Margaret kineveti és megveti az aján-
latát, halálosan elkeseredett, Felindulásában
megátkozta a sárga fajt és megátkozta az
őseit, És tudja mit jelent ez a kínaiaknál?

— Igen, tudom — bólintott Craven, —
Annál nagyobb vétek nincs, És csak vérrel
lehet kiengesztelni az ősök haragját,

— Ugy van, A büszke vörösgombos
mandarin sem tehetett másként, Még azon
az éjjelen a kardjába dőlt,

— Megtörténik az ilyesmi — bólintott
Craven újra — magam is láttam hasonló
eseteket,

— Atyja halála — folytatta Lyman —
rettenetesen lesújtotta a fiatalembert, A csa-
ládjá megvetette, kiátkozta, atyja palotájá-
nak csak melléképületeiben élhetett ezentúl,
Nem volt maradása otthon, Kiskorától fog-
va tanították és rendkívüli tehetségéhez ha-
talmas tudás is járult,

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

1934. Szeptember 9.

4 oldal

Elfogadták Jakabffy Elemér indítványát a kisebbségi konferencián

Bern szeptember 7.

Az európai népkisebbségek konferenci-
ája tegnap dr. Jakabffy Elemérnek a romá-
niai magyar kisebbségek képviselőjének egy
praktikus indítványát fogadta el, melynek
alkalmazásával a kisebbségi sérelmek meg-
szüntetése gyorsabb tempót nyerhet majd
annál, amíg eddig a Népszövetség alkalma-
zott.

Jakabffy indítványára a konferencia
egy nemzetközi tekintélyekből álló bizottsá-
got alakított, mely a kisebbségek által tet-
panaszokat bevizsgálja. Ennek az indítvány-
nak következtében ezután nem az érdekel-
tett államnak információi alapján fog dönteni a
Népszövetség.

Öt évet kapott a bicsadi (bikszádi) gyilkos

Satunare szeptember 7.

A tavasz folyamán Cuc Mihály bicsadi
(bikszádi) földműves ténemulatságba ment.
A mulatságon összehalálkozott Bledea Ghe-
orghe gazdálkodó Péter nevű fiával akit
azzal gyanúsított, hogy ellopt tőle egy
méhkást. Neki akart menni Bledea Petru-
nak. A fiu édesapja azonban egy követ ta-
pott fel, hogy Cuc fejéhez vágja. Ebben a
pillanatban Cuc előrántotta a kését és ma-
kolatig az öreg Bledea mellébe döfte.

A szerencsétlen ember akinek öt gyer-
meke volt, rövid kínlás után kiszenvetett.
A gyilkost a csendőrség letartóztatta és ma
került a törvényszék elé. A vádlott a bírósá-
gon töredelmes vallomást tett. Azzal vé-
dekezett hogy részeg volt.

A perbeszédnek után a bíróság kihir-
dette az ítéletet mely szerint a bíróság em-
berölés büntetéseben találta bűnösnek Cuc
Mihályt és ezért 5 esztendei fegyházra ítél-
te. A büntetésből a vizsgálati fogsággal 4
hónapot kitöltöttnek vett a bíróság.

Az ítélet ellen úgy a vád mint a véde-
lem felebbezést jelentett be.

— Orvosi hír. Dr. Schwartz Miksa orvos
külföldi utjáról hazatért, ismét rendel
tüdőbetegeknek (Röntgen, Quarz, Kékfény)
Sír. Alexandri (v Teleky ucca) 2.

SPORT

Ripensia-Crisana nemzeti-bajnoki mérkőzés Oradeán

A Nac vasárnap Bucurestiben játszik az Unirea-Tricolorral

Oradea szeptember 7.

A Nemzeti Bajnokság igazi startja tu-
lajdonképpen csak most vasárnap indul, mi-
kor mindjárt a legelső klasszis csapatok ke-
rülnek szembe egymással. Oradeán igazi der-
by-meccs lesz, amennyiben a Crisana a Ri-
pensiával játszik. A Crisana komplett össze-
állításban veszi fel a küzdelmet, mert sem-
miesetre sem akar alulmaradni a vasárnapi
küzdelemben. Játsszik a csapatban Püllök is,
aki teljesen kiheverte a turán szerzett sérü-

léseit. A Crisana összeállítása különben a
következő: Püllök, Szabó, Czako, Szőke,
Nagy, Pintye, Csonka, Barátky, Matei La-
kaos. Stejz. A mérkőzést a Carol pályán
játsszák le.

A NAC szintén vasárnap játsza első
bajnoki mérkőzését Bucurestiben az Unirea
Tricolor ellen. A NAC valószínű felállítása:
Czinczér, Bartha, Chirol, Krausz, Juhász,
Feuerstein. Glanzmann, Kovács, Rónay, Bo-
dola, Kocsis.

A vasárnapi nemzeti-bajnoki mérkőzések bírái

Bucuresti szeptember 7.

A szombati és vasárnapi bajnoki mér-
kőzésekre a következő bírákat küldték ki:
Bucuresti: (szombat) CFR—Juventus
Gh. Busa.

Arad: (vasárnap) Venus—Amte Morar
Teofil dr. Oradea.

Cluj: (vasárnap) Universitatea—Gloria
CFR. Balogh János Oradea.

Oradea: (vasárnap) Ripensia—Crisana
C. Radulescu Bucuresti.

Bucuresti: (vasárnap) NAC—Unirea
Tricolor Theil Sighisoara (Segesvár).

Timisoara: (vasárnap) Romania—Tac
T. Iliescu.

Budapestre mennek a bucurestii boxolók

Bucuresti szeptember 7.

A magyar sportegyesületek a timisoa-
rai boxolók után a bucurestii boxolókat is
meghívták egy magyarországi túrára. En-
nek megfelelően Bucuresti boxológárdája a
következőképpen alakult: P. Calin, Osca, Voi-
culescu Jacob, Bancescu, Tofan Caracas,
German. A csapat szombaton indul Buda-
pestre.

Bocskai-Somogy 4:1 (2:1)

Debrecen szeptember 7.

Tegnap délután játszotta a debreceni
Bocskay első bajnoki mérkőzését a Somogy
ellen. A debreceni csapat nyívs küzdelemben
4:1 arányban győzte le ellenfelét. A félidő
eredménye 2:1 volt.

A Kladno északamerikában turázik. A
Kladno FC első északamerikai túrameccsén
Chicagóban az ottani Spártával mérkőzött
és győzött 9:0 arányban.

Négyévi javítóintézetre ítelt a törvényszék egy fiatalkorú betörővezért

Sangeorganu városi tanácsostól egy ezüst evőkészletet lopott el

Négy helybeli vádlottat állítanak a bíróság elé. Szöcs Imre 15 éves kiskorú, Balog István, Mitru Gábor és Gönczi Gyula. A két első lopással van vádolva, míg a két utóbbi orgazdasággal.

A kis Szöcs Imre vall, mint a karikacsapás. Bevallja, hogy dr. Polgár Imrétől 10000 lej értékű holmit lopott el, dr. Sangeorganutól pedig egy 86 darabból álló ezüst készletet és egy aranyórát, Nemes Florián tisztviselőtől pedig 3000 lej értékű ruhamezt, dr. Sterntől pedig rend ruhákat. Kiténik hogy mindegyik lopást fényes nappal követte el oly módon, hogy az uccára nyíló ablakokon szökött be.

A hatalmas ezüst evőkészletet

Mitru és Gönczi vették meg. Mind a kettő tagadja hogy tudta volna, hogy a dolgok lopásból származnak.

Mitru a 86 darabból álló ezüstkészletért 140 lejt adott, míg Gönczi az aranyóráért 60 lejt.

A tanuk felvonulása után a következő ítéletet mondja ki a törvényszék. Szöcs Imrét egy hónapi fogházra és négy évi javító intézetre ítéli. Balog egy évet, 2 hónapot s 12 napot kap. Mitru, aki három hónapig ült három hónapot. Mind a kettőnek büntetését a bíróság kitöltöttnek veszi. Gönczit szintén három hónapra ítélték.

milyen tüntetés lenne ellene, a francia delegáció azonnal elhagyja Genfét.

A francia barát svájci lapok teljes terjedelemben közölték Barthou levelét és megjegyezték, hogyha a francia delegáció elhagyja Genfét akkor

a Népszövetség székhelyét Bécsbe helyezik.

Ez pedig Svájc idegenforgalmára halálos csapás volna.

Az anyakönyvi hivatalból

HAZASSÁGOK

Mojt Péter—Zigre Anna Bartha János —Kajó Margit Stein Vilmos—Philippszen Vilma Müller Izidor—Pollák Etelka Biró Sándor—Mukenhaupt Erzsébet Isaiu Gergely—Bereczki Zsuzsanna —Bogya Ferenc—Szabó Ilona Urlea György—Nagy Pirosta Szabó Mihály—Süveges Teréz Kiss József—Toncz Veturia Krempánszky András—Pázmány Márta Oláh István—Neugewirz Csal Eszter Balazsek Sándor—Friedmann Ilona Gáti Sándor—Mannó Anasztázia Brindás József—Kodilán Mária.

SZÜLETESEK

Puris Jonel Rosenfeld Tibor. Preisler Sára, Malik Ilona, Nyerges Erzsébet, Murásan Lucia, Zeccs Mária. Gancz Mór Moskovits Éva, Balajti Róza, Pozsár Ilona, Nicolov János, Mészáros Lajos, Róth Renata, Popovics György, Mursze Mario Tibor, Király J. Lianna, Balogh Erzsébet, Darinda Magda Szabó Zsigmond, Matuz András, Mandel Péter, Boka Ilona, Szóbel Gusztáv Popa V. Ica.

HALALOZÁSOK:

Özv. Rezey Agoston, Varga József Takár Mihályné, Rappaport Benő, Hevesi Sándor, Klein Ede, Kristorie György Krausz Izsák, özv. Fábán Bertalanné, Spitz Mór, Fásil József, Iván Tivadar, özv. Hartmann Mórné, Mánya Péterné, Markovits Hermann Grünwald Salamon, Trum Viorica, Engel Ilés Láng Pál, Király Julia, Soor Jenőné Pochoza Veronka, Czvikker József.

Az osztálysorsjáték huzása.

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934 Szept. 7-én 7-ik huzási napon. 1.000.000 Lejt nyert 28220 150.000 Lejt 5697-es sz. 32252 sz. 60 000 Lejt 22614 sz. 40.000 Lejt 1343, 16195, 32267 sz. 20.000 Lejt 7166, 66245, 9748, 49504 sz. és még 1645 nyeremény Lei 15.000 és 5500 között.

Ösznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.000.0000 mozgójutalmak 4 drb. egy-egy millió.

Kisorsolva 11545 rendes nyeremény, kisorsolandó még 14655 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. egy-egy millió pótnyeremény és az 5.000.000-os nagy jutalom, mely felosztható 5 drb. 1—1 millió jutalomra.

A huzás szeptember hó 26-ig tart.

Publicație

Garnizoana Oradea, ține a doua licitație publică în conformitate cu art. 88—110 din Legea Confabilității publice, în ziua de 10 Septembrie 1934 orele 10 pentru darea în antrepriză a lucrărilor de transformare a Cercului Militar Civil Oradea, don cauza că, prima licitație ținută în ziua de 23 August 1934 n-a avut nici un rezultat din lipsă de concurenți.

Caietul de sarcine, în care sunt trecute condițiunile, se poate vedea zilnic la Comanduirea Pieții, între orele 11—13.

Garnizoana Oradea.

No 2239 din 31 August 1934.

Rehabilitálta a vizsgálat Bazilli Mihályt a villamosműigazgatóját

Ismeretes, hogy Sivulescu tanácsos indítványára a városi intézménybizottság vizsgálatot rendelt el Bazilli Mihály, a Villamosmű igazgatója ellen, amiért az igazgató nem hajtott végre a 100 üzemi alkalmazott azonnali elbocsátására irányuló határozatot.

A Boca—Stamatopol—Dancea tanácsosokból alakult bizottság zárt ajtók mögött folytatta le a vizsgálatot, amely most befejeződött. Mint a bizottság egyik tagja közölte velünk

a bizottság már elkészült jelentésével, amely teljes mértékben rehabilitálta Bazilli Mihály igazgatót.

A bizottság ugyanis megállapította, hogy az igazgató valóban csak az üzemi biz-

tonságát tartotta szem előtt, amikor a szakképzett munkások azonnali elbocsátását megakadályozta.

Bazilli igazgató hivatalos rehabilitációját valószínűleg a legközelebbi tanácsülés mondja ki. A gerinces magatartású és rokon szívenes igazgatónak így nem csak a közvélemény, de a felettes hatósága is elégteltet szolgált.

Hogy mennyire óvatosan és körültekintően járt el Bazilli igazgató azt legjobban bizonyítja a satu-marei eset.

A satu-marei villanytelep a napokban hirtelen hirtelen felrobbant, mert szakképzetlen munkásokat állítottak be dolgozni a turbinához.

Átköltöztünk Mária királyné-fér 1. sz. alá (Kishidő)

Új világvárosias helyiségünkben az árusítást szenzációs olcsó árakkal megkezdjük

Havas és Grünfeld Posztóáruház

Legkiválóbb minőségek! Szolid kiszolgálás!

Szovjetoroszország felvételének kérdése a Népszövetség tegnap megnyílt ülészakájának napirendjén

Ha a svájciak tüntetni fognak Barthou ellen, a Népszövetség székhelyét Genfből Bécsbe helyezik

Genfből jelentik: A népszövetség tanácsa tegnap ülést tartott. Ez előkészítője a hétfői népszövetségi közgyűlésnek. A most megnyíló népszövetségi közgyűlés elé, egész Európa lázas figyelemmel tekint, mert nagyon fontos dolgok kerülnek tárgyalás alá. Elsősorban a szovjet felvétele a népszövetségbe és állandó tanácstagsága, másodsorban azon francia emlékirat amelyet Barthou francia külügyminiszter Franciaország képviselője a népszövetségi közgyűlésen a gyűlés elé fog terjeszteni a Saar-kérdésben.

Barthou a szovjet felvételének kérdésén már a tegnapi népszövetségi tanácsülés elé akarta vinni. Ha ez sikerült volna akkor a népszövetségi közgyűlésen azok az államok, amelyek a szovjet felvétele ellen vannak, nem fejthettek volna ki olyan ellenállást. Ez a terv azonban idő előtt kipattant, úgy,

hogy Barthounak le kellett mondania ennek a tervnek megvalósításáról.

Még nagyobb érdeklődésre tartott az a hír számot, hogy a

genfi nemzeti szociálisták tüntetésre készültek Barthou ellen.

Az egyik terv az volt, hogy Barthou ellen megérkezésekor az állomáson fognak tüntetni a másik pedig az, hogy amikor Barthou fel akar szólalni a közgyűlésen, a karzaton jelenlévő nemzeti szociálisták nem engedik szóhoz jutni.

Barthou tegnapelőtt érkezett meg Genf-be de semmi tüntetés nem volt. Az állomás. A francia külügyminiszter értesült a tüntetés tervéről és

Barthou levelet intézett a genfi rendőrfőnökhöz hogy abban az esetben, ha bár

150 millió lej értékű kukoricát és árpát exportál az idén Románia

Bucuresti, szeptember 7.

A gabona exportőrök szindikátusa közbenjárt a kereskedelmi miniszteriumban a kukorica és árpa kiviteli prémiumának végleges rendezése érdekében. A kormány gazdasági bizottsága ezért legközelebb újból tárgyalja a gabona prémium ügyét és pontosan megállapítja a kifizetés feltételeit, valamint annak az alaprak szervezését, melyből ezeket az export jutalmakat folyósítják. Hi valatosan megállapítják, hogy a mostani szállítási évadban 100—150 millió lej értékű

kukorica és árpa exportálására van kilátás mert csak 150 ezer vagon kukorica és 35 ezer vagon árpa kerül kivitelre az idei termésből. Szakkörökben megütközéssel mutatnak rá arra, hogy az 1933 év első felében 664 ezer tonna kukoricát exportáltak az itteni cégek tehát most nagy visszaesés várható. Igaz, hogy a kukorica és árpa vilápiaci árának emelkedése miatt a mostani kisebb kvantum aránylag nagyobb értéket képvisel.

Az első női generális

Az Udv hadseregének vezetésében érdekes változás állott be. Higgins generális a hadsereg parancsnoka nyugalomba ment és utódául Booth Évát választották aki a

hadsereg alapítójának leánya. Ő az első nő, aki az óriási szervezet élé áll, eddig az amerikai hadsereg parancsnoka volt.

Agyonlőtte magát egy diák Sibiuban (Nagyszebenben)

mert elbukott a vizsgán

Sibiu szeptember 7. A Bruckenthal liceum hetedik osztályának növendéke: Müller Adolf ma délután a Subariu parkban agyonlőtte magát. A diák

öngyilkosságának oka az hogy a gimnázium hetedik osztályának évvégi vizsgáin megbukott és elégtelen osztályzatát tegnap megtartott pótvizsgán sem sikerült kijavítani.

Sorozatos tiltott műtét vádja miatt letartóztattak két székelyföldi bábaasszonyt

Sf. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy) szept. 7. A baratenjmarei csendőrséghez névten feljelentés érkezett hogy Kovács Julia községi szülésznő nemrégiben özv. Sándor Eugenian tiltott műtétet követett el. A letartóztatott bába bevallotta a tettet és még

Ügynőknővel „dolgoztak” az angyalcsinálók

azt is hogy ebben a tiltott műtétben segítségére voltak Keche Karolina baraoiti bábaasszony és egy Müller Vilma nevű asszony, aki klienseket szerzett a két bábának.

A csendőrség őket is őrizetbe vette és átkísérte az ügyészségre.

Halálos autógázolás a lugoji(lugosi) országúton

Lugoj, szeptember 7.

Halálos autógázolás történt tegnap a lugoji országúton. Winkler Miklós caransebesi sofőr teherautójával ment az országúton és

Az autó a fiatal leány hátgerincén ment keresztül amely két helyen kettétört. A sofőr megállította gépét, de a leány már halott volt. A halálautó sofőrjét a csendőrség letartóztatta.

Ufolsó nap!

Gazdag lehet, ha szombati estig vásárol egy

50 Mentősorsjegyet

a főelárusítónál, az **UNION BANK R. T.**-nél Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 1. Huzás szeptember 9.

Lánykereskedők karmai közé került egy székeylány Bucurestiben

Bucuresti szeptember 7.

Különös leányrablás történt a múlt éjjel Bucurestiben. Székely Erzsébet I. G. Duca (Székelykeresztur) mellett levő Nagykede községbeli lakost aki jelenleg Bucurestiben cselédleány, ismeretlen leányrablók elrabolták. A leánynak sikerült Ploesti állomáson egy levelet csempésznie a postaládába. A levélben sürgős segítséget kér édesapjától. A kétségbeesett apa Bucurestibe utazott, ahol feljelentést tett a rendőrségen

Egy tíz éves gyermek borzalmas tragédiája

Buzeu szeptember 7.

Voicu Nicolai 10 éves fiúcska mezőn dolgozó hozzátartozóinak kaszájával játszadozott. Három kaszát fegyver gyanánt gulába állított. Az egyik kasza eldőlt, mire a kisfiu utána kapott, hogy elfogja. Amint a kaszát magához szorította, az felhasította a gyermek hasát, akinek kifordultak a belei A helyszínen azonnal meghalt.

Az ügyészség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a halálos szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Ha az arcszíne fakó, szürkés-sárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rosszullét okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

Tífusz és skarlátjárvány Lengyelországban

Varsó, szeptember 7.

Lublin környékén veszedelmes skarlát és tífusz járvány ütött ki. Eddigi jelentések tiz halotról és többszáz megbetegedésről számolnak be. A hatóságok elrendelték, hogy a lakosságot ha kell erőszakkal kell beoltani, hogy elejét vegyék a veszedelmes járvány továbbterjedésének.

APROHIRET ESEK

Megbízható ügyes lapárusokat felvevünk jó keresettel. Erdély több városába és községébe, jelentkezni vagy ajánlatot küldeni lehet az Erdélyi Magyarság kiadóhivatalába Oradea, Piaja Mihai Viteazul 4.

Jószívű nő jelégére levél van a kiadóban

Minden leányt jó bizonyítvánnyal felvevünk. Horváth Emil Str. Cogalniceanu No. 2.c. (v Várady Zsigmond) ucca 2.c. 1499 Kiadó 1 és 2 szobás konyhá; lakások melék helyiségekkel. Str. Principe Mihai (Gerliczy ucca) 16.

Prima borosbördők, magánadó eladó. Borpince. Cele trei Crisuri 1. szám (v Torna ucca). 1503

Ujságárusításra fiuk és munkanélkülieket felvevünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piaja Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

PASZTOR-NTOMBA, ORADEA